

“การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล”

โดย นายจิระ มาตรการทอง

ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ

หน่วยงาน สถานีพัฒนาที่ดินสมุทรสาคร

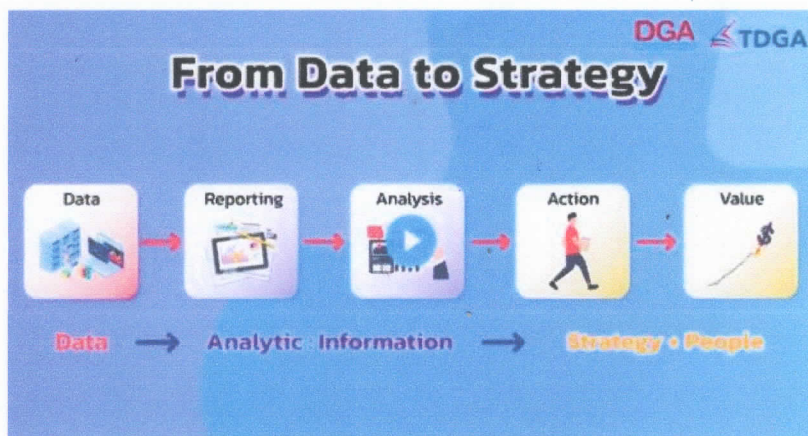
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจความหมายและความสำคัญของการใช้ข้อมูลเพื่อการขับเคลื่อนองค์กร
๒. เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจแนวทางการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล

สรุปรายละเอียดเนื้อหาของหลักสูตร

การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เป็นการนำเทคโนโลยีและข้อมูลมาปรับใช้เพื่อเปลี่ยนผ่านภาครัฐให้เป็นองค์กรที่ทำงานรวดเร็ว โปร่งใส เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ลดการใช้เอกสาร (Digitization) โดยเน้นให้บริการประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทุกองค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อให้องค์กรอยู่รอดได้ในยุค VUCA WORLD ซึ่งเป็นยุคที่โลกมีความผันผวน องค์กรต้องมีการนำชุดข้อมูล (Data) ผ่านการวิเคราะห์จึงจะเป็นข้อมูล (Information) สำหรับการบริหารได้ โดยใช้กลยุทธ์หรือแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อย่างมีประสิทธิภาพ การขับเคลื่อนองค์กรไม่จำเป็นต้องใช้ชุดข้อมูลแบบ Big Data แต่สามารถใช้ชุดข้อมูลแบบ Small Data ที่มาจากหลักความจริงก็สามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนได้ ซึ่งการขับเคลื่อนองค์กรนั้นทุกคนในองค์กรจะต้องมีการเปิดใจยอมรับ เห็นภาพร่วมกัน หาแนวทางในการขับเคลื่อนร่วมกัน ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐมีข้อมูลที่ดี จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ และการแชร์ข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน เพื่อให้ข้อมูลที่มีอยู่เกิดประโยชน์สูงสุด การขับเคลื่อนองค์กรนั้นจำเป็นต้องมีการพัฒนาทางด้านการเพิ่มพูนทักษะ (up skill) การเรียนรู้ทักษะใหม่ทั้งหมด (re skill) การเรียนรู้ ผักผ่อน และพัฒนาความสามารถใหม่ ๆ (build skill) การขับเคลื่อนองค์กรที่สามารถช่วยให้องค์กรเปิดใจยอมรับมี ๗ ขั้นตอน ได้แก่ ๑) ชุดข้อมูลที่นำเชื่อถือได้มีเพียง ๑ ชุด ๒) แนวทางการเก็บข้อมูลเป็นในทิศทางเดียวกัน รูปแบบเดียวกัน ๓) องค์กรภาครัฐควรมีการเปิดเผยข้อมูลบางส่วน ๔) สามารถอ่านผลชุดข้อมูล ๕) การนำข้อมูลไปใช้อย่างเหมาะสม ๖) การวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไข ๗) ผู้บริหารที่ให้ความสำคัญกับ Data ผู้นำทุกระดับต้องเปิดใจและวางแผน การขับเคลื่อนองค์กรต้องมีการปรับตัวอยู่เสมอ หากกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

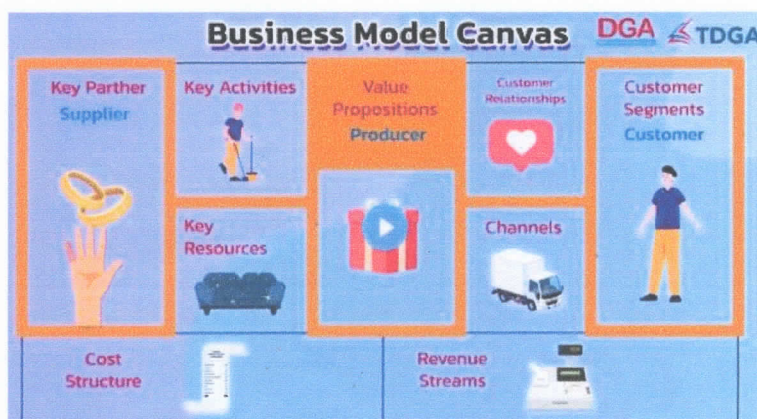
กรอบและแนวทางการขับเคลื่อนองค์กรด้วยข้อมูล มีเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ การวิเคราะห์เทรนด์แนวโน้มพื้นฐาน Ratio ในการเปลี่ยนแปลง โดยใช้โปรแกรม excel ซึ่งหน่วยงานควรมีการแปลง Data เป็น Information ข้อมูลชัดเจน เข้าใจง่าย ใช้งานง่าย โดยแต่ละหน่วยงานมีชุดข้อมูลที่พร้อมสามารถนำไปแปลงเป็น Information ต้องมีการปรับรูปแบบการเก็บข้อมูลในอดีตให้สอดคล้องกับปัจจุบันมากขึ้น ใช้ระบบออนไลน์ในการเก็บข้อมูลมากขึ้น เมื่อได้ Data ของหน่วยงานมาแล้ว นำไปใช้กำหนดเป็นแผนหรือยุทธศาสตร์ เพื่อนำไปสู่แนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับองค์กร

แนวทางในการกำหนดกรอบการขับเคลื่อนองค์กร โดยใช้หลักของ ๓S Model ได้แก่

๑) สัญญาณและการคาดการณ์แห่งอนาคต (Signal) เป็นปัจจัยที่เข้ามากระทบ “รู้เรา รู้เขา เข้าใจอนาคต” รู้เรา (รู้จักองค์กร) รู้เขา (ความต้องการของลูกค้า) เข้าใจอนาคต (ปัจจัยภายนอกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร) การมองภาพองค์กรต้องอาศัยประสบการณ์ และมุมมองของผู้บริหาร และใช้ข้อมูลในอดีต ปัจจุบัน มองอนาคต และมองปัจจัยที่เข้ามากระทบ มีทักษะใหม่ ๆ หน่วยงานหรือองค์กรต้องมีการมองอนาคต มองการณ์ไกล (Foresight) ให้เห็นภาพที่ชัดเจน เข้าใจอนาคต และพัฒนามุมมองของตนเอง สามารถสร้างโอกาส และการรับมือกับความไม่แน่นอนในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ การวิเคราะห์แนวโน้มองค์กรจะมองจากการวางแผน งบประมาณ และคน ได้อย่างเหมาะสมนั้น สามารถนำไปเป็นแนวทางการปฏิบัติในการกำหนดกลยุทธ์ขององค์กรที่เหมาะสม และสามารถปฏิบัติได้จริง ปัจจัยที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร ใช้การวิเคราะห์ SWOT จุดแข็ง/จุดอ่อน โอกาส/อุปสรรค ขององค์กรเพื่อให้ทราบว่าปัจจุบันองค์กรเป็นแบบใด และเพื่อให้องค์กรสามารถปรับตัวได้ จึงต้องมีการใช้ปัจจัยภายนอก (PESTEL Analysis) ได้แก่ การเมือง (P) เศรษฐกิจพื้นฐาน (E) สังคม (S) เทคโนโลยี (T) กฎหมาย (L) สิ่งแวดล้อม (E) ส่วนปัจจัยภายในต้องอาศัยความเข้าใจและความเข้มแข็ง

๒) โซ่อุปทานและแบบจำลองธุรกิจองค์กร (Supply Chain and Business Model) เชื่อมโยงองค์กรกับปัจจัยต่าง ๆ ปรับรูปแบบการบริการเพื่อให้ถูกใจผู้ขอรับบริการ ซึ่งแนวทางในการขับเคลื่อนองค์กรให้ดีขึ้นต้องมีศักยภาพ และสร้างสรรค์ ต้องเข้าใจ ๓Cs ได้แก่ company (องค์กรดำเนินการอะไรบ้าง) customer (ผู้ให้บริการเป็นใคร พฤติกรรมผู้ให้บริการ) competitor (คู่แข่ง) ต้องมีความเชื่อมโยงกันทั้ง ๓Cs ตามโมเดล Business Model Canvas (BMC) องค์กรจะสำเร็จได้จากน้ำพักน้ำแรงของทุกคนในองค์กร มีการหาเพื่อน/พันธมิตร เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนดีขึ้น ลูกค้า (customer) ช่วยขับเคลื่อนองค์กรให้มีประสิทธิภาพ producer หาจุดเด่น จุดที่ลูกค้าประทับใจ ความสัมพันธ์กับผู้ให้บริการมีความสำคัญเพิ่มมากขึ้น

๓) การออกแบบกลยุทธ์สำหรับองค์กรในอนาคต (Strategy) เปลี่ยนกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับองค์กรมากขึ้น แผนยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพ จุดเริ่มต้นมาจาก Data ต้องมองทิศทางในอนาคต คิดใหม่ผ่านมุมมองการขับเคลื่อน ๓ อย่าง ได้แก่ ๑) New คิดคอนเซ็ปต์ใหม่ ๆ ให้กับองค์กร สร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ๒) Different สร้างความแตกต่าง แตกต่างจากสิ่งที่เคยได้รับ ๓) Better ทำให้ดีขึ้น โดยอาศัย Data ในการขับเคลื่อน ซึ่งการขับเคลื่อนองค์กรทั้ง ๓ อย่างนั้นเป็นการนำองค์กรสู่เป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม

๑. ต่อตนเอง คือเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลดินหรือข้อมูลทางการเกษตรได้อย่างเป็นระบบ ช่วยลดระยะเวลาในการทำรายงานและลดความซ้ำซ้อนของการจัดการเอกสาร

๒. ต่อองค์กร เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน: ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บเอกสาร โดยเปลี่ยนผ่านสู่การจัดการข้อมูลแบบดิจิทัล ทำให้เจ้าหน้าที่สืบค้นและนำข้อมูลไปใช้ต่อยอดได้รวดเร็วขึ้น

๓. ต่อสาธารณะ ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม: ภาคประชาชนและนักวิชาการสามารถนำข้อมูลเปิด (Open Data) ของกรมพัฒนาที่ดินไปใช้ประโยชน์ต่อยอดทางการเกษตรและการวิจัยได้

การนำองค์ความรู้ไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

พัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ของจังหวัดสมุทรสาคร

รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพิภพแปลงเกษตรกรรมที่ประสบปัญหา "น้ำเค็ม" และ "ดินเสื่อมโทรม" (ซึ่งเป็นปัญหาหลักในพื้นที่ชายฝั่งสมุทรสาคร) มาทำเป็น Data Dashboard ย่อยของสถานีฯ เพื่อติดตามเฝ้าระวังความเค็มของดินและน้ำอย่างเป็นระบบ

ยกระดับการทำงานของหมอดินอาสา

นำทักษะการวิเคราะห์ข้อมูลมาออกแบบเครื่องมือหรือแบบฟอร์มออนไลน์ที่ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อให้ "หมอดินอาสา" ในหมู่บ้านสามารถจัดเก็บและส่งรายงานข้อมูลสภาพดิน ปริมาณผลผลิต และความต้องการของเกษตรกรเข้าสู่ระบบของสถานีฯ ได้แบบ Real-time

การจัดการข้อมูลเพื่อการแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

จัดระเบียบฐานข้อมูลผลการวิเคราะห์ดินของเกษตรกรรายแปลงในอดีตมาทำ Data Mining เบื้องต้น เพื่อหาความเชื่อมโยงของแนวโน้มความอุดมสมบูรณ์ของดินในแต่ละตำบล นำไปสู่การออกคำแนะนำทางวิชาการระดับพื้นที่ที่แม่นยำ

แหล่งที่มา

หลักสูตร : การใช้ประโยชน์และการใช้ข้อมูลร่วมกัน

วิทยากร/ผู้ให้ความรู้ : ดร.สุเทพ นิมสย

หน่วยงานที่จัดอบรม : สถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล

รูปแบบหลักสูตร : ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (TDGA e-learning)

ช่วงเวลาการฝึกอบรม : มิถุนายน ๒๕๖๔